

PWYLLGOR	PWYLLGOR TRWYDDEDU CYFFREDINOL
DYDDIAD:	19 Gorffennaf 2021
TEITL:	RHEOLI SEFYDLIADAU RHYW - DEDDF LLYWODRAETH LEOL (DARPARIAETHAU AMRYWIOL) 1982
PWRPAS:	CYMERADWYO CYCHWYN YMGYNGHORIAD CYHOEDDUS AR FABWYSIADU GRIMOEDD I REOLEIDDIO SEFYDLIADAU RHYW
AWDUR:	PENNAETH YR ADRAN AMGYLCHEDD

1.0 GWYBODAETH GEFNDIROL

- 1.1 Mae yn ofynnol i Awdurdod Trwyddedu sydd yn dymuno rheoleiddio sefydliadau rhyw yn ei ardal fabwysiadu darpariaethau Atodlen 3 o'r Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 ("Deddf 1982"), fel y'i diwygiwyd gan y Ddeddf Plismona a Throseddu 2009 ("Deddf 2009").
- 1.2 Mae mabwysiadu Atodlen 3 o Ddeddf 1982 yn ddewisol ac yn digwydd fel arfer pan gyflwynir bwriad i agor busnes o'r fath am y tro cyntaf. Yn hanesyddol, dim ond ym Mangor y derbyniwyd cais ble rhoddwyd trwydded i agor busnes o'r fath.
- 1.3 Daeth Deddf 1982 i rym ym 1982. Rhwng 1982 a 1996 mater i'r cyn gynghorau dosbarth a bwrdeistref oedd penderfynu a ddylid mabwysiadu Atodlen 3. Dengys tystiolaeth o gofnodion y cyn gynghorau mai dim ond Cyngor Bwrdeistref Arfon wnaeth benderfyniad i fabwysiadu Atodlen 3, gyda'r penderfyniad yn dod yn weithredol ar 1 Awst 1983. Nid oes tystiolaeth fod Cyngor Dosbarth Dwyfor na Chyngor Dosbarth Meirionnydd erioed wedi gwneud y penderfyniad i fabwysiadu Atodlen 3 rhwng Deddf 1982 yn dod i rym a diddymu'r awdurdodau hynny adeg ad-drefnu llywodraeth leol ym 1996.
- 1.4 Mae'n ymddangos hefyd nad oes tystiolaeth bod Cyngor Gwynedd, ers ei sefydlu yn 1996, erioed wedi gwneud penderfyniad i fabwysiadu Atodlen 3 chwaith. Yr unig ardal o'r sir lle mae gan y Cyngor yr hawl i drwyddedu o dan Atodlen 3 yw ardal Arfon (sef ardal yr hen Gyngor Bwrdeistref Arfon). Mae hyn o ganlyniad i rym a etifeddodd y Cyngor oddi wrth yr hen Gyngor Bwrdeistref Arfon adeg ad-drefnu, grym sy'n deillio o'r penderfyniad a wnaed gan y cyn-awdurdod i fabwysiadu o fewn ffiniau Arfon.
- 1.5 Yn ogystal, ers i Gyngor Bwrdeistref Arfon benderfynu mabwysiadu ym 1983, mae Atodlen 3 wedi ei diwygio gan adran 27 o Ddeddf 2009 i gynnwys y gallu i drwyddedu mangreoedd adloniant rhywiol. Gan fod y diwygiad yn ddewisol ac wedi ei gyflwyno ar ôl y penderfyniad i fabwysiadu, nid yw grym y Cyngor i reoleiddio yn Arfon o dan Atodlen 3 yn cynnwys y gallu i reoleiddio mangreoedd adloniant rhywiol ar hyn o bryd.
- 1.6 Mae proses ffurfiol ynghlwm â mabwysiadu Atodlen 3. Yn y lle cyntaf fe fydd yn rhaid cael cymeradwyaeth y Pwyllgor hwn i: (i) mynd ati i ymgymryd â'r broses o ystyried mabwysiadu Atodlen 3, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf 2009, fel bod cyfundrefn ar gyfer rheoleiddio a thrwyddedu sefydliadau rhyw drwy'r sir; a (ii) awdurdodi'r Pennaeth Amgylchedd i ymgymryd â phroses ymgynghori am 28 diwrnod, gan gychwyn ar 26 Gorffennaf 2021, gyda'r nod o ddychwelyd y mater i'r Pwyllgor hwn am benderfyniad ynghylch ag argymhell i'r Cyngor Llawn am benderfyniad yn hydref 2021 i fabwysiadu ynghyd ag argymhellion cysylltiol ar y rhybudd statudol, y dyddiad y daw'r mabwysiadu i rym, a dirprwyo'r grym i'r Pwyllgor hwn i bennu ffioedd, amodau safonol a chynllun prosesu ceisiadau.

2 BETH YW'R RISGIAU I'R CYNGOR O BEIDIO Â MABWYSIADU ATODLEN 3 O'R DDEDDF LLYWODRAETH LEOL (DARPARIAETHAU AMRYWIOL) 1982

- 2.1 Fel y nodwyd, mae'r penderfyniad i fabwysiadu atodlen 3 o'r Ddeddf yn ddewisol. Os nad oes penderfyniad yn cael ei wneud i fabwysiadu'r atodlen, ni fydd gan y Cyngor unrhyw rym yn ardaloedd Dwyfor a Meirionnydd i reoleiddio a thrwyddedu sefydliadau rhyw. Ni fydd ganddo rym i reoleiddio mangreuedd adloniant rhywiol yn ardal Arfon chwaith.
- 2.2 Mae 'sefydliadau rhyw' yn gallu cynnwys –
- siop ryw (gwerthiant o nwyddau o natur rywiol)
  - sinema rhyw (dangos ffilmiau gyda chynnwys sylweddol o natur rywiol)
  - mangre adloniant rhywiol (eiddo busnes sydd yn cynnal adloniant byw o natur rywiol yn aml a rheolaidd)

3. CAMAU ALLWEDDOL YN Y BROSES MABWYSIADU

- 3.1 Os fydd y pwyllgor hwn yn cymeradwyo cychwyn y broses o ymgynghori ar fabwysiadu'r gyfundrefn rheoleiddio Atodlen 3 ; yna yn dilyn ymgynghoriad o 28 diwrnod fydd yn dod i ben ar Awst y 23, fe fydd unrhyw sylwadau o'r ymgynghoriad yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor hwn mewn cyfarfod ar Medi 13 .
- 3.2 Fe fydd y Pwyllgor hwn bryd hynny yn cael cyfle i ystyried unrhyw sylwadau a wneir yn ystod yr ymgynghoriad; cyn penderfynu os yw'r cynnig i fabwysiadu'r gyfundrefn yn cael ei gymeradwyo; cyn i'r mater dderbyn ystyriaeth a phenderfyniad y Cyngor llawn ar y 7fed o Hydref.
- 3.3 Os fydd aelodau'r Cyngor yn penderfynu cymeradwyo mynd ati i fabwysiadu'r gyfundrefn; fe fydd yn dod i rym mis Rhagfyr 2021, yn dilyn ystyriaeth bellach gan y Pwyllgor Trwyddedu Cyffredinol mewn cyfarfod ym mis Tachwedd - o ran pennu ffioedd, amodau trwyddedau safonol a threfn prosesu ceisiadau.

4. ASESIAID CYDRADDOLDEB

- 4.1 Bydd y cynnig yn rhoi cyfle i'r Awdurdod Trwyddedu hyrwyddo cyfleoedd cyfartal a'r ddyletswydd economaidd gymdeithasol, drwy sefydlu cyfundrefn lle mae sefydliadau yn cael eu rheoleiddio ac yn gorfod gweithredu mewn ffordd gyfreithlon.
- 4.2 Ar y sail nad oes effaith negyddol wedi ei adnabod, argymhellir bwrw ymlaen â'r cynnig. Fodd bynnag, bydd yr asesiad cydraddoldeb hwn yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau yn dilyn ymgynghoriad a chyn i'r mater gael ei gyfeirio at y Pwyllgor hwn am yr eildro. Gweler manylion yr asesiad yn yr atodiad i'r adroddiad hwn.

ARGYMHELLIAD

Bod y Pwyllgor yn:

- cymeradwyo ymgymryd â'r broses o ystyried mabwysiadu Atodlen 3 o Ddeddf 1982, fel y'i diwygiwyd gan adran 27 o Ddeddf 2009, fel bod cyfundrefn ar gyfer rheoleiddio a thrwyddedu sefydliadau rhyw drwy'r sir;
- awdurdodi'r Pennaeth Amgylchedd i ymgymryd â phroses ymgynghori am 28 diwrnod gan gychwyn ar 26 Gorffennaf 2021, gan ddychwelyd y mater i'r Pwyllgor hwn am benderfyniad ynghylch ag argymell i'r Cyngor Llawn fabwysiadu ynghyd ag argymhellion cysylltiol ar y rhybudd statudol, y dyddiad y daw'r mabwysiadu i rym a dirprwyo'r grym i'r Pwyllgor hwn bennu ffioedd, gosod amodau safonol a chynllun prosesu ceisiadau.